

**Rammeaftale for KKR Nordjylland om
samarbejde og koordinering af tilbud om
danskuddannelse til voksne udlændige
2025-2029**

Indhold

1. Baggrund og formål	3
2. Kommunernes rolle på danskuddannelsesområdet	3
3 KKR Nordjylland.....	5
3.1 Udviklingen på danskuddannelsesområdet.....	5
3.2 Hvilke sprogudbydere benytter nordjyske kommuner?	7
4. Ministervalgte temaer til tværkommunal dialog om danskuddannelsesområdet	8
4.1 Regionalt samarbejde om danskuddannelse, der retter sig mod specifikke brancher	9
4.2 Regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisningens kvalitet	11
5. Opfølgning på rammeaftalen	12

1. Baggrund og formål

Som en del af reformen af danskuddannelserne fra 2017 blev der indført krav om, at kommunalbestyrelserne mindst hvert 4. år skal indgå regionale rammeaftaler om danskuddannelse. Aftalerne skal indgås i regi af de 5 Kommunekontakttråd (KKR). De fem KKR lavede den første rammeaftale om danskuddannelse i 2021.

Hensigten er, at kommunerne i hvert KKR koordinerer og samarbejder om at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge af høj kvalitet, herunder styrker det tværkommunale samarbejde om danskuddannelsesstilbud. Håbet er at opnå et tilstrækkelig kursistgrundlag og bedre sammenhæng mellem pris og kvalitet i tilbuddene.

Kommunerne i KKR Nordjylland indgår på den baggrund denne 4-årige rammeaftale i henhold til forpligtigelsen i lovens § 19 a, stk. 1, lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Rammeaftalen skal i henhold til bekendtgørelse 1089 af 26. juni 2020, stk. 2:

- 1) Beskrive de tilbud om danskuddannelse, der gives inden for regionen og den forventede udvikling, herunder i kursistgrundlaget;
- 2) Beskrive mulighederne for tværkommunalt samarbejde på danskuddannelsesområdet i regionen, f.eks. fælles udbudsrunder.

Rammeaftalen kan endvidere behandle udvalgte temaer inden for danskuddannelsesområdet som fastsat af udlændinge- og integrationsministeren (jf. stk. 3 i bekendtgørelsen).

De to temaer, som ministeren har udvalgt for 2025-2029, er:

- 1) Regionalt samarbejde om danskuddannelse, der retter sig mod specifikke brancher,
- 2) Regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisningens kvalitet.

Temaerne belyses i dette dokument på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne gennemført af KL i august 2025.

2. Kommunernes rolle på danskuddannelsesområdet

Kommunerne er ansvarlige for at levere danskuddannelse til voksne udlændinge inden for de første fem år, de har ophold i landet.

Undervisningen kan enten udbydes af et kommunalt sprogcentertilbud eller ved at indgå kontrakt med en privat leverandør.

Målgruppen opgøres i fire hovedgrupper:

- I-kursister: Flygtninge og familiesammenførte med flygtninge under integrationsloven
- S-kursister: Udenlandske arbejdstagere, internationale studerende m.v.
- A-kursister: Kontanthjælp, mindstesats og dagpengemodtager under lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Ø-kursister: Kursister der ikke er omfattet af danskuddannelseslovens målgruppe, men deltager som selvbetalere.

I-kursister deltager i danskuddannelse som led i et introduktionsprogram, som består af danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud, og er forpligtede til at deltage i undervisningen, så længe de modtager ydelse. De kan sanktioneres, hvis de ikke deltager. Danskuddannelse for I-kursister kan maksimalt udgøre gennemsnitligt 15 timer om ugen.

S-kursister modtager tilbud om danskuddannelse som led i et introduktionsforløb og er ikke forpligtede til at tage imod tilbuddet. Der er ikke regler for antallet af timer til S-kursister.

A-kursister har som udgangspunkt opbrugt deres danskuddannelsesret, men kan få tilbud om danskundervisning, som led i forløb under lov om arbejdspligt eller en jobplan efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. De er forpligtede til at deltage i undervisningen, så længe de modtager ydelse og kan sanktioneres, hvis de ikke deltager. Der er ikke regler for antallet af timer til A-kursister.

Ø-kursister er ikke omfattet af målgruppen for danskuddannelse og danskuddannelsesret. De deltager som selvbetalere. Der er ikke regler for antallet af timer til Ø-kursister.

Danskuddannelserne er grundlæggende uddannelser, hvor kursisterne lærer at forstå, tale, læse og skrive dansk. Der er tre selvstændige danskuddannelser, som er tilrettelagt forskelligt, så undervisningen svarer til kursisternes mål og forudsætninger.

Hver af de tre danskuddannelser er opdelt i 5-6 moduler.

Den driftsansvarlige kommune er ansvarlig for at føre tilsyn med udbyderen hvert andet år, hvilket både indebærer administrativt, økonomisk og pædagogiske tilsyn.

Kommunerne har som nævnt mulighed for at tilbyde danskuddannelse til udlændinge, som har været i landet mere end fem år som del af den aktive beskæftigelsesindsats. Derudover står det også kommunerne frit for at tilrettelægge og indgå aftaler om øvrige tilbud om danskundervisning og sproglig opkvalificering for borgere med behov herfor.

Kommunerne har mulighed for at indgå et mere formaliseret samarbejde om udbuddet af danskuddannelse. Som beskrevet i Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge § 11 kan ”en kommunalbestyrelse træffe aftale med en anden kommunalbestyrelse eller et kommunalt fællesskab om at tilbyde danskuddannelse.”

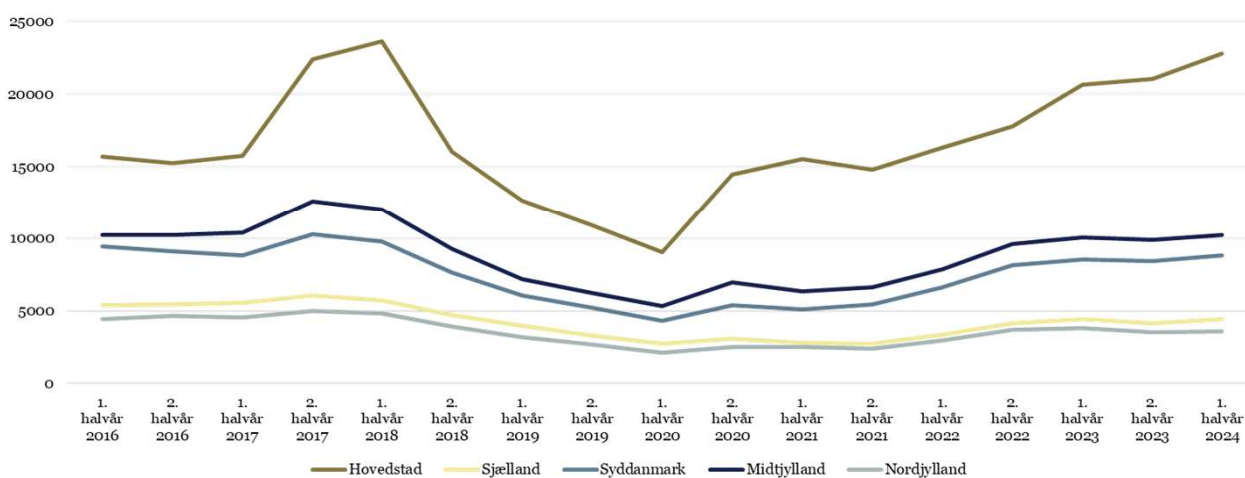
3 KKR Nordjylland

3.1 Udviklingen på danskuddannelsesområdet

Der har de senere år været en støt tilgang i antallet af kursister på danskuddannelserne. Både regionalt og på landsplan¹.

- Der var i 2024 i alt på landsplan 66.253 kursister, der fulgte undervisningen på en af de tre danskuddannelser, mod knap 44.000 kursister i 2021.
- I 2024 udgjorde kursister fra Ukraine 26 pct. af samtlige kursister, hvilket gjorde det til den største gruppe af kursister i 2024. Til sammenligning udgjorde kursister fra Ukraine 4,5 pct. af samtlige kursister i 2021.
- Antallet af i S-kursister på landsplan er fra 2021 til 2024 steget med omkring 11.400 S-kursister.
- For Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3 udgjorde S-kursister henholdsvis 50 pct. og 86 pct. af kursisterne. S-kursister er primært udenlandske arbejdstagere og internationale studerende, herunder også EU-borgere.
- Det samlede antal tilbudte undervisningslektioner på landsplan er fra 2021 til 2024 steget med ca. 3,5 millioner undervisningslektioner.

Figur 1: Oversigt over kursistudvikling for hele landet (1. halvår 2016 – 1. halvår 2024)²

¹ Årsrapport 2021, Årsrapport 2024 - [Årsrapporter — Integrationsbarometer](#) - Udlændinge- og Integrationsministeriet,

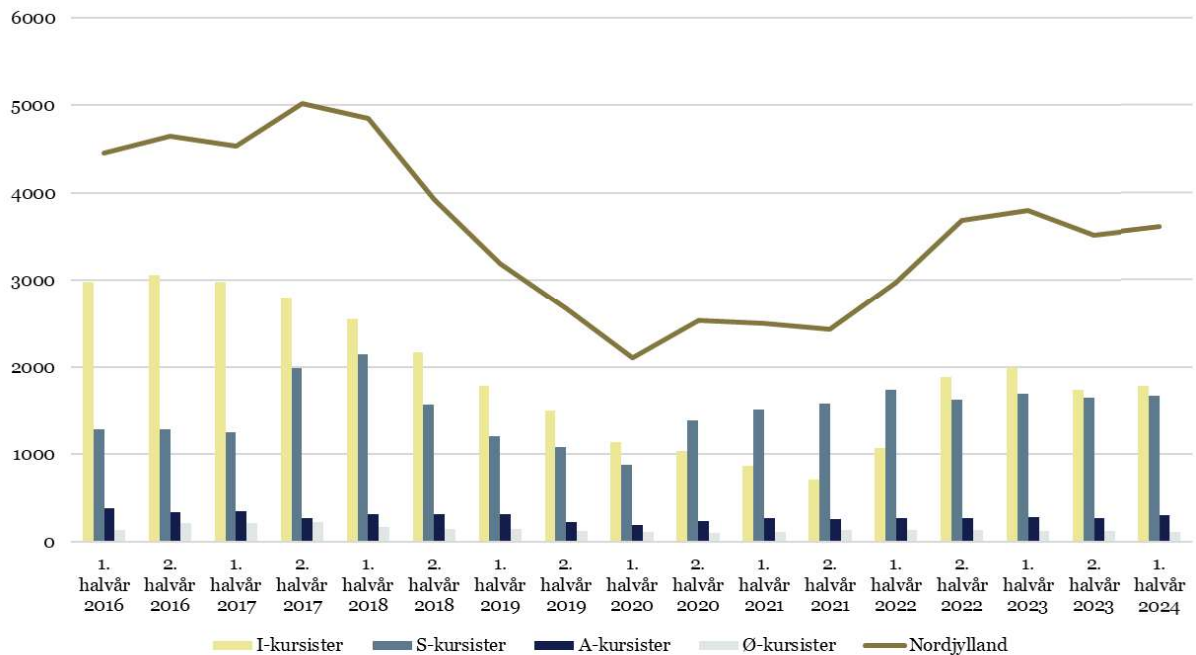
² Kilde: Udlændinge- og Integrationsministeriets danskuddannelsesdatabase

Anm.: Såfremt en kursist i samme halvår har modtaget danskundervisning på mere end én kombination af kommune, henvisningskategori og danskuddannelse, er alle disse medtaget, dvs. at antallet af kursister i hver kommune kan være mindre end summen af antal danskuddannelsesforløb i hver kommune, samt at summen af antal kursister for hver kommune er højere end det samlede antal kursister i hele landet. Tallene afspejler sprogcentrenes indberetninger til databasen og kan ændres grundet efterregistreringer. Tabellen medtager ikke undervisningsforløb på Arbejdsmarkedsrettet Dansk, der blev afskaffet pr. 1. juli 2017.

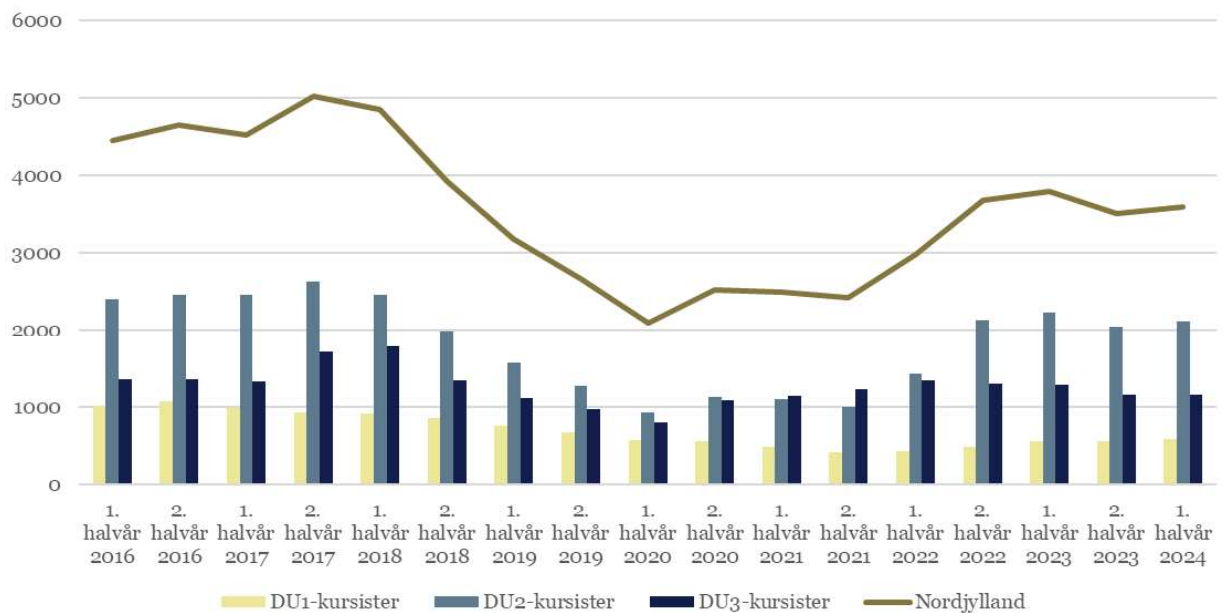
Anm.: DU1, DU2 og DU3 angiver henholdsvis Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3.

Nedenfor ses udviklingen for region Nordjylland

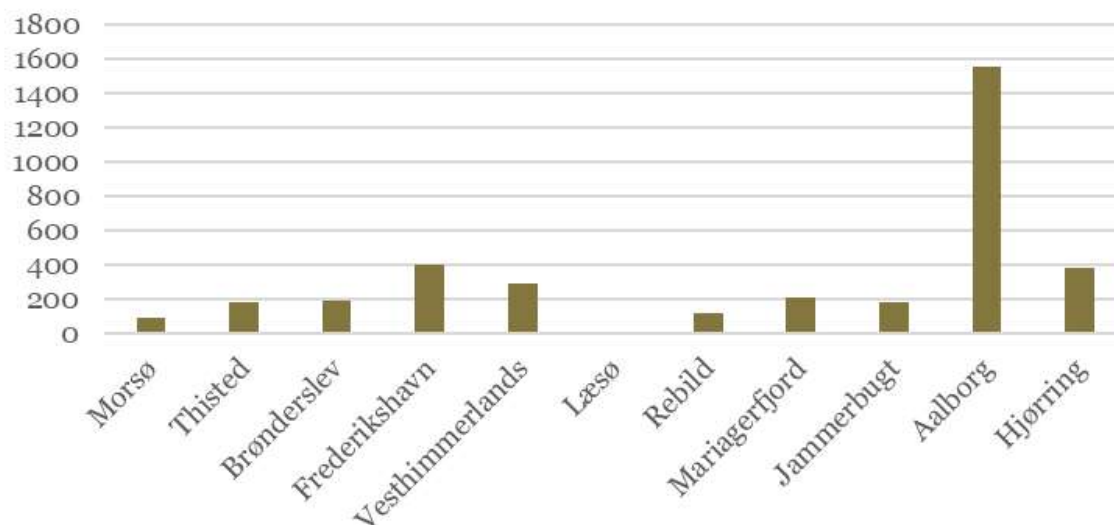
Figur 2: Oversigt over kursistudvikling for region Nordjylland (1. halvår 2016 – 1. halvår 2024)

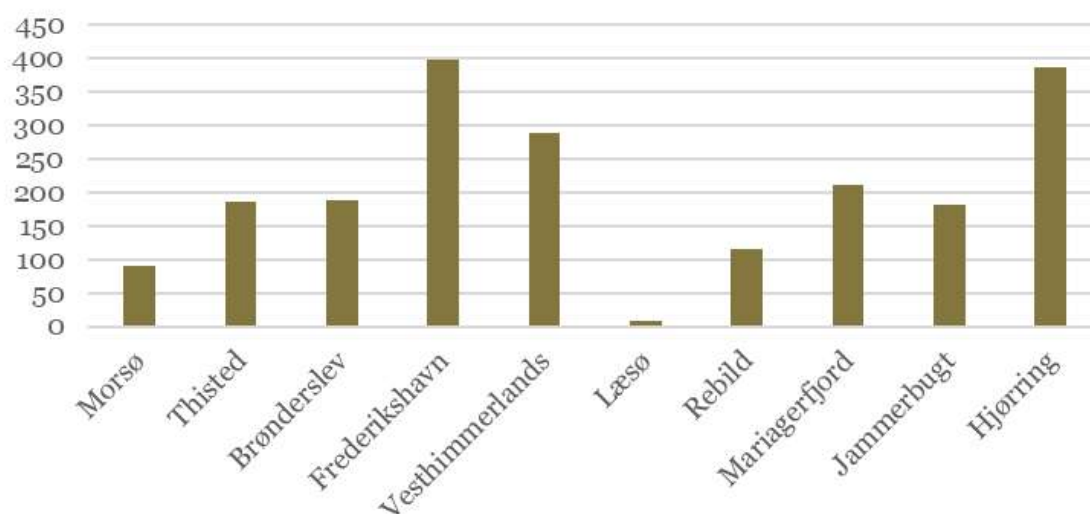
Figur 3: Oversigt over kursistudvikling for region Nordjylland fordelt på hhv. DU1, DU2 og DU3 (1. halvår 2016 – 1. halvår 2024)

Figur 4: Antallet af danskuddannelseskursister (alle kursustyper i alt) pr. kommune i region Nordjylland pr. 1. halvår 2024

Figur 5: Antallet af danskuddannelseskursister (alle kursustyper i alt) pr. kommune i region Nordjylland (uden Aalborg kommune) pr. 1. halvår 2024

Generelt har kommunerne i Nordjylland oplevet en stigning i den generelle kursistudvikling siden 2. halvår 2021 og frem til 1. halvår 2024, dog med en mindre nedgang i antallet af kursister i 2023.

3.2 Hvilke sprogudbydere benytter nordjyske kommuner?

Kommunerne kan vælge enten at organisere danskuddannelsen til voksne udlændinge i et kommunalt sprogcenter eller hos en privat udbyder. Langt de fleste af de 11 kommuner i Nordjylland indgår i tværkommunale samarbejder om valg af danskudbyder. Der er der en god geografisk dækning af sprogcentre i hele Region Nordjylland.

Følgende sprogudbydere benyttes af kommunerne:

Table 1: Oversigt over kommunernes brug af henholdsvis kommunale og private sprogcentre, september 2025

Kommuner	Kommunale sprogcentre	Private sprogcentre
Brønderslev Kommune		AOF Region Nordjylland
Frederikshavn Kommune	Sprogcenter Frederikshavn	
Hjørring Kommune		A2B Hjørring
Jammerbugt Kommune		HF&VUC NORD Sprogcenter
Læsø Kommune	Sprogcenter Frederikshavn	
Mariagerfjord Kommune		A2B Mariagerfjord
Morsø Kommune		A2B Nykøbing Mors
Rebild Kommune	Sprogcenter Aalborg	
Thisted Kommune		A2B Sprogcenter Thisted
Vesthimmerlands Kommune		HF&VUC NORD Sprogcenter
Aalborg Kommune	Sprogcenter Aalborg	

4. Ministervalgte temaer til tværkommunal dialog om danskuddannelsesområdet

Udlændige- og Integrationsministeren har i juni 2025 angivet to temaer, der skal behandles i de regionale rammeaftaler.

I den forbindelse gennemførte KL i august 2025 en kort spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne om de ministervalgte temaer. På landsplan svarede 67 kommuner på spørgeskemaundersøgelsen, hvoraf 7 kommuner fra Nordjylland indgår (6 gennemførte, 1 delvist gennemført).

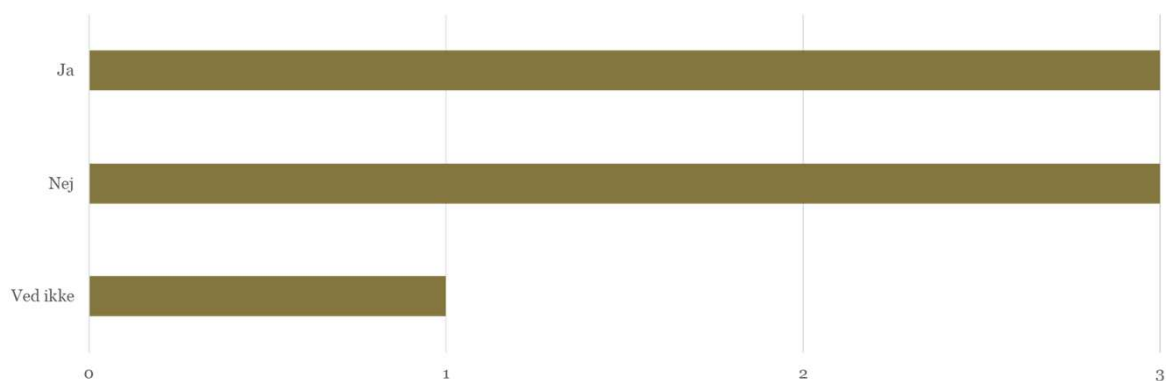
4.1 Regionalt samarbejde om danskuddannelse, der retter sig mod specifikke brancher

Der lægges op til, at rammeaftalerne indeholder overvejelser om regionalt samarbejde om sproglæring til nyankomne udlændinge inden for velfærdsområder med mangel på arbejdskraft, hvor dansksproglige kompetencer er væsentlige for at kunne varetage arbejdsopgaverne, f.eks. SOSU-området. Her tænkes bl.a. på volumen i forhold til oprettelse af brancherettede hold for kursister med ensartede forudsætninger for sproglæring.

Godt halvdelen af kommunerne, som har besvaret spørgeskemaundersøgelsen, udbyder erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb inden for rammerne af danskuddannelse.

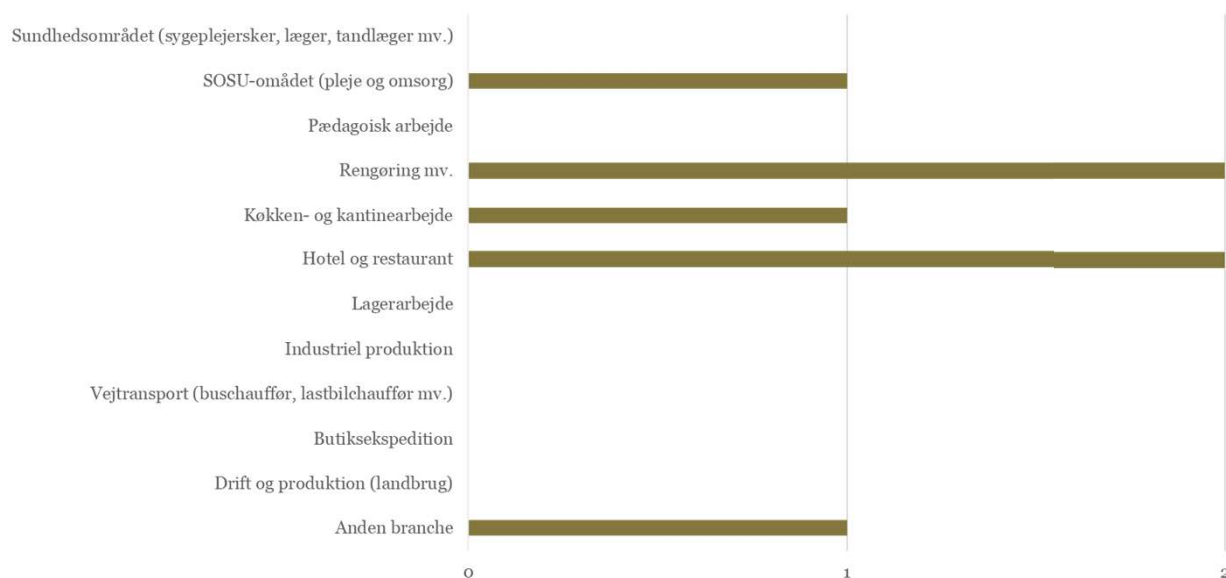
Én af de kommuner, som har svaret nej (figur 6) udbyder branchepakkeforløb som supplement til danskuddannelsen, men ikke som en del af danskuddannelsen.

Figur 6: *Udbyder jeres sprogcenter erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb) inden for rammerne af danskuddannelse? - KL survey, august 2025.*

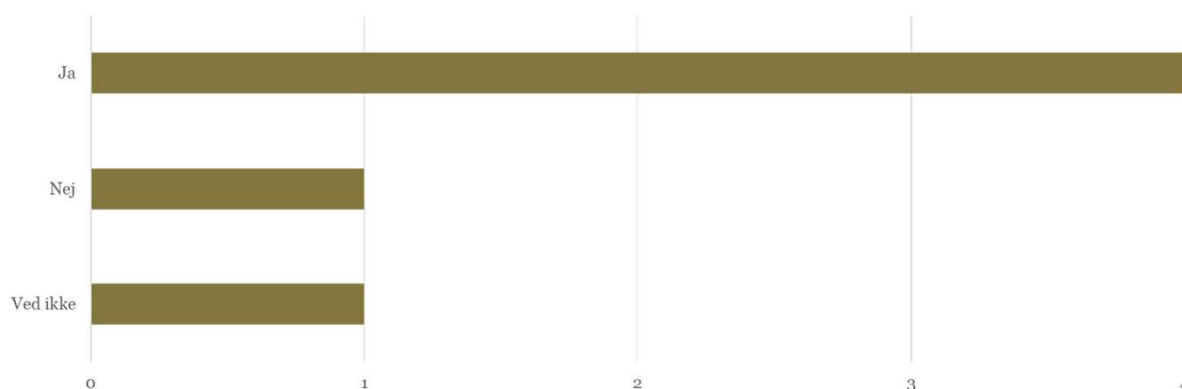

I Nordjylland tilbyder de forskellige sprogcentre erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb inden for områderne: SOSU-området, rengøring, køkken- og kantinearbejde, hotel og restaurant og forskning (bemærkning under kategorien ”Anden branche”) (figur 7).

Figur 7: Indenfor hvilke brancher/områder udbyder jeres sprogcenter erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb? KL survey, august 2025

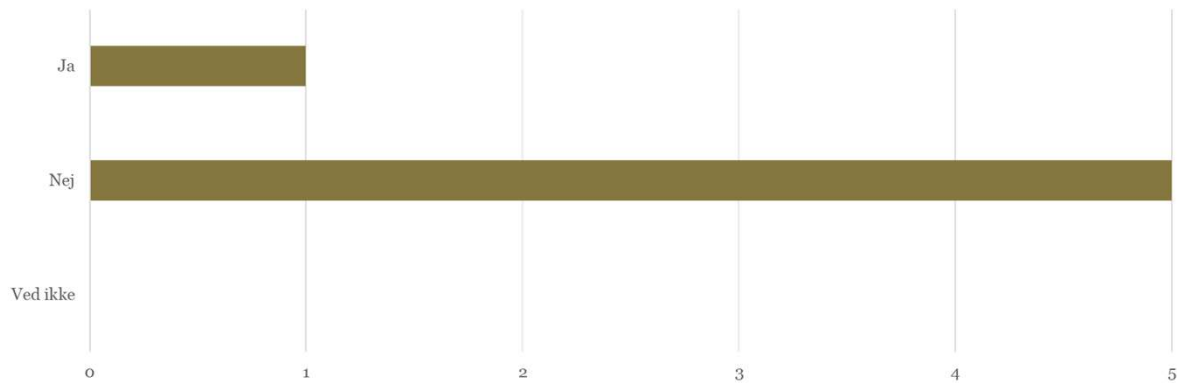
Figur 8: Er der udfordringer for jeres sprogcenter med at oprette hold til erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb) pga. manglende holdvolumen? KL survey, august 2025

Flere af kommuner svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at det kan være vanskeligt at gennemføre erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb) på grund af manglende holdvolumen (figur 8). Dertil kan det tilføjes, at flere kommuner beskriver, at deres kursistgrupper er meget blandet - både sprogmæssigt, aldersmæssigt, kompetencemæssigt og i forhold til den enkeltes jobmål. Dette gør det svært at oprette specifikke erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb.

Blandt de nordjyske kommuner er samarbejdet omkring erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb) begrænset. Oversigten over kommunernes besvarelse af, om der samarbejdes med andre kommuner om den erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb, fremgår af figur 9.

Figur 9: Samarbejder I med andre kommuner i jeres region om at tilbyde erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb)? KL survey, august 2025

Det bemærkes dog, at der løbende foregår (ikke-formaliserede) ad hoc-samarbejder nogle kommuner imellem, fx indenfor særlige brancherettede tilbud, og at der tidligere har været tværkommunale samarbejder omkring specifikke brancher, så som SOSU- og rengøringsområdet. De kommuner, der samarbejder omkring et sprogcenter eller en udbyder, er drevet af et ønske om at opnå volumen, så de kan danne homogene hold og derved tilbyde kursisterne en målrettet undervisning.

Det er dog den generelle vurdering, at der er et potentiale i forhold til at samarbejde tværkommunalt om erhvervsrettede sprogforløb/brancheforløb (branchepakkeforløb) i danskuddannelsesområdet i de enkelte kommuner. Dette for at sikre tilstrækkelig kvalitet, fleksibilitet i tilbuddene, samt tilstrækkelig holdvolumen.

4.2 Regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisningens kvalitet

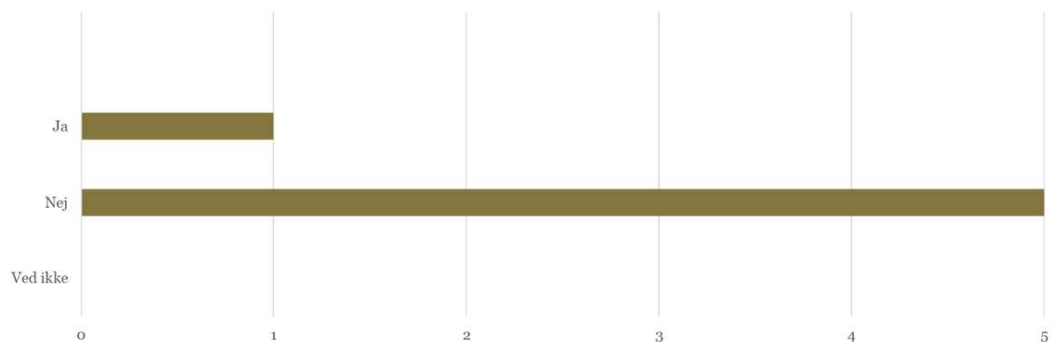
Der lægges endvidere op til, at rammeaftalerne indeholder overvejelser om et regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisningens kvalitet i forbindelse med opstilling af ensartede kriterier for og vurdering af udbudsmaterialet.

Kommunerne kan vælge enten at organisere danskuddannelsen til voksne udlændinge i et kommunalt sprogcenter eller at sende opgaven i udbud.

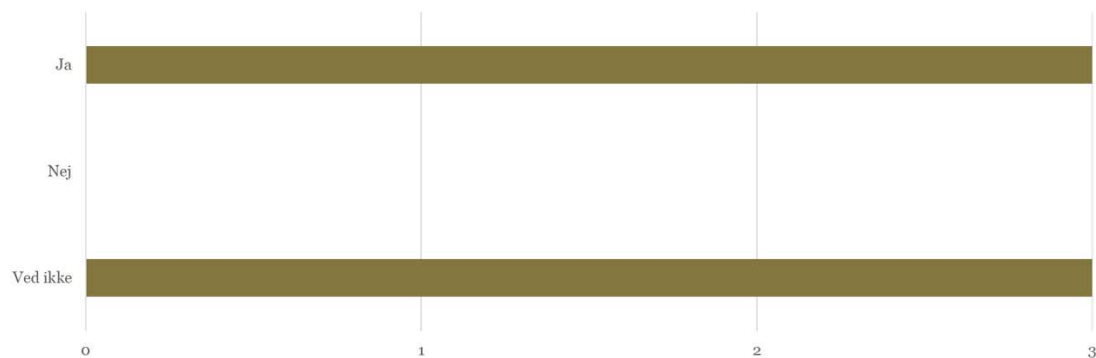
Udbudsprocessen på danskuddannelsesområdet kan være en kompliceret opgave for den enkelte kommune. Endvidere kan der være mange hensyn ift., om kommunen vælger at have en kommunal eller en privat udbyder af danskuddannelse.

Blandt de nordjyske kommuner er samarbejdet omkring udbud af danskuddannelse begrænset. Oversigten over kommunernes besvarelse af, om der samarbejdes med andre kommuner i regionen om udbud af danskuddannelse, fremgår af figur 10.

Figur 10: Samarbejder I med andre kommuner i jeres region om udbud af danskuddannelse? KL survey, august 2025

Figur 11: Ser I muligheder for at fremme et regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisnings kvalitet (f.eks. I forbindelse med opstilling af ensartede kriterier for og vurdering af udbudsmaterialet)? KL survey, august 2025

I spørgeskemaundersøgelsen beskriver en af de adspurgte kommuner, at kommunen ifm. udbudsprocessor har fået udbudsmaterialet vurderet af tre andre kommuner. Derudover beskriver flere kommuner, at man sørger sparring til erfaringer og indhold i udbudsmaterialet, proces for udbud og kravspecifikationer. Flere kommuner peger også på, at kvaliteten i undervisning og geografisk placering har stor betydning.

På baggrund af kommunernes besvarelser kan det konstateres, at flere kommuner i regionen har søgt konkret sparring blandt andre kommuner i forbindelse med udbudsprocesser, og at flere kommuner ser muligheder for at fremme et regionalt samarbejde om udbud med fokus på sikring af undervisningskvalitet.

5. Opfølgning på rammeaftalen

Efter behandling i KKR Nordjylland sendes rammeaftalen til kommunerne. Rammeaftalen skal indsendes til Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Rammeaftalen vil blive offentliggjort på styrelsens hjemmeside.